

מבוא

היום אנחנו מארחות ב"בעיניים על עזה" את איימן עודה, גם כדי להביע סולידריות איתו לנוכח המתקפה שהוא עובר, וגם כדי לדבר על הקשר בין הדיכוי הפוליטי של פלסטינים שהם אזרחי ישראל לבין מלחמת ההשמדה בעזה. אז כמו שאנחנו יודעים חבר הכנסת עודה ידבר במשך שמונה דקות ואחר כך נשאיר זמן לדיון קצרצר. אני מזכירה שמי שרוצה לשאול שאלות מוזמנת לכתוב אותם בצ'אט ואני אקריא אותם לאיימן אחרי שהוא ידבר. תודה רבה איימן שהצטרפת אלינו היום.

הרצאה

תודה רבה לכם. אז אם זה שמונה דקות, אני אדבר במהירות. אנחנו חלק מהעם הפלסטיני ואנחנו גם במובן מסוים חלק מהסוגייה הפלסטינית. אם תשאלו כל אזרח ערבי במדינה, כל אזרח ערבי, מה התקופה הטובה ביותר שהייתה לכם מאז 48 עד עכשיו? 90 אחוזים היו עונים משנת 92 עד 95. ואם תשאלו אותם מה התקופה הרעה ביותר שעברתם, הם יגידו מאז השבעה באוקטובר עד עכשיו, בוודאות מוחלטת מעל ל-90 אחוזים. כלומר, אם זה היה אוסלו, אז זו הסוגייה הפלסטינית. ואם זה היה 7 באוקטובר והמלחמה על עזה, אז זו הסוגייה הפלסטינית. אנחנו כל כך כל כך קשורים לסוגייה הפלסטינית, זה ברור. אתם יודעים שבתקשורת הישראלית מבקשים מאיתנו לא לדבר על הסוגייה הפלסטינית. ואני רוצה לשאול אתכם, את כולכם, האם שמעתם מראיין יהודי אחד במשך חמישים שנה שאמר לפוליטיקאי יהודי אחד במשך חמישים שנה למה אתה מדבר על הסוגייה הפלסטינית? או אמר לו "טפל בבעיות שלכם, למה אתה מדבר על הגדה המערבית, על עזה?" ליהודים מותר. השאלה הזו מופנית אך ורק לאזרחים הערבים. למה? כי פשוט מאוד רוצים לבנות מאיתנו אישיות כזו של "ערביי ישראל". דרך אגב, שמעתם פעם את המונח "יהודי ישראל"? יש יהודים בעולם, אז למה אין יהודי ישראל? למה יש רק ערביי ישראל? ההנדסה הזו של כל אחד מאיתנו, כל אחד מאיתנו, שרוצים לבנות מאיתנו שיוך של ערבי, אבל בעצם לא פלסטיני, זה מהמקום הלאומי.

אז מה עם הערבי הישראלי? מה עם הצד הישראלי של המשוואה? מי שלא יהודי לא יכולה להיות לו את היומרה להיות אזרח שלם במדינת היהודים. אז הערבי הישראלי הוא מעוות מבחינה לאומית, ומעוות מבחינה אזרחית. כך הינדסו אותנו בצורה הזו לא להיות שלמים מהמקום הלאומי, ולא להיות שלמים מהמקום האזרחי – מעוות פה, ומעוות שם. ומה שאנחנו רוצים להיות זה 100 אחוז חלק מהעם הפלסטיני ו-100 אחוז מהאזרחים במדינה דמוקרטית. זו המשוואה שלנו. הראשונה היא המשוואה של הממסד, והשנייה זו המשוואה שלנו. בין המשוואה שלנו לבין המשוואה של הממסד תמיד יש מתיחות קשה מאד.

לגבי מה שקורה בעזה, הערבים בישראל ראו דברים – מה להגיד לכם – האזרחים הערבים ראו את הזוועות של השבעה באוקטובר: רצח של חפים מפשע, אנשים רוקדים במסיבה, אנשים ישנים בבתים שלהם. כל הפשעים של הכיבוש לא מצדיקים כהוא זה פגיעה בבן אדם אחד חף מפשע. וכל הפשעים של השבעה באוקטובר לא מצדיקים כהוא זה הרג של ילד פלסטיני אחד. והאזרחים הערבים חיים בתוך הגמוניה מרושעת שרוצה לשכנע אותם שהיהודי שווה יותר מהפלסטיני. אם רופא ערבי יושב בחדר של הרופאים בבית חולים, ורופא יהודי מספר על עוול נורא שנגרם ליהודי, בצדק צריך לספר כשיש עוול, בוודאי עוול שעומד בפני עצמו. ואם הרופא הערבי מחליט לדבר על הזוועות שקורות נגד הפלסטינים, והרופא היהודי עומד ואומר לו "אל תשווה", אתם יודעים מה הרופא הפלסטיני, אזרח מדינת ישראל, עושה? לרוב הוא שותק. אבל אני חושב שאף אחד מאיתנו לא צריך לקבל את זה. אף אחד מאיתנו לא צריך לקבל את זה שהרופא הערבי מחליט לשתוק.

מה שאמא שלי רואה בטלוויזיה – כי אני לא רואה טלוויזיה – אני לא יודע מה הכוחות האדירים שגורמים לה להישאר שפויה. אבל מה אני אגיד לכם, יש בתוכי אופטימיות מובנית. למה אני אומר את זה? אני מסתכל על ניו יורק אחרי ה-11 בספטמבר, איך הם התייחסו למוסלמים. אחרי מספר שנים הדמוקרטים מצביעים לזוהרן ממדאני להיות הנציג שלהם. כמה עבר זמן מאז? גם בעידן המודרני עם הסושיאל-מדיה יש הרבה מידע על איך דברים משתנים, אפילו יותר במהירות. אני מסתכל על אוסטריה בשנת 1945 עם הנאצים הארורים, ורואה איך אחרי 15 שנה הם בחרו בברונו קרייסקי היהודי להיות הקנצלר שלוש פעמים. אני מרבה לתת דוגמה של שני צרפתים שנאבקים נגד הרייך השלישי במחתרת, ואחד מספר לרעהו שבעוד שבע שנים נקים שוק אירופאי משותף עם גרמניה – נראה שצריך להפנות אותו לפסיכיאטר. וזה קרה אצלנו. אני חושב שאין בן אדם שערבים שנאו יותר מיצחק רבין עד לשנת 1992. הוא היה הנץ של המפלגה הדמוניקטית ביותר יותר הבטחוניסטי ביותר שלה. הוא היה האחראי הראשון לטבח ברמלה, זה שכבש את ירושלים הערבית ואת ירושלים המזרחית. זה ששבר עצמות באינתיפאדה הראשונה. אין אחד בעולם כולו שהיה יכול לדמיין ששנתיים אחרי 1991 הוא ילחץ את ידו של יאסר ערפאת. אין מצב כזה, זה לא יכול לקרות, וזה קרה.

ותנו לי להגיד מילה טובה על הישראלים. בשנת 1999 אחרי שראו שלוש שנים של נתניהו ושלוש שנים של רבין, הם הצביעו ב-57 אחוזים בעד אהוד ברק ועל נושא אחד ויחיד: להמשיך את אוסלו. זה קרה. ב-2006 רוב מוחץ הצביע בעד

מפלגות שרוצות פשרה היסטורית, והליכוד ונתניהו קיבלו רק 12 מנדטים. בשנת 2008 באמצע המשא ומתן על חלוקת ירושלים בין אולמרט ואבו-מאזן, אני איימן עודה לא ראיתי הפגנות ברחוב. האמת היא שיש הבדל בין אוסלו לבין אולמרט ואבו-מאזן. בזמנו היה כמעט שלום עממי. האנשים שמחו. אולמרט ואבו-מאזן היו במקום של מיאוס, אבל לא חשוב – העיקר היה להגיע לפשרה. והפלסטינים המסכנים, חיידר עבד א-שאפי ישב מול יצחק שמיר בוועידת מדריד לשלום בשנת 1991. ראש המשלחת הפלסטינית-ירדנית היה ד"ר חיידר עבד א-שאפי מפלסטין ועבד א-סלאם אל-מג'אלי מירדן. כשחזר ר חיידר עבד א-שאפי לעזה, על עזה יצאה לרקוד איתו ברחובות. הניפו אותו על הכתפיים בגלל שתהליך השלום התחיל. זו עזה, זו עזה.